

Spis treści

Przedmowa	11
Wykaz skrótów	13
Rozdział 1. Wprowadzenie	19
Prezentacja Unii Europejskiej	19
Formułowanie polityki w Unii Europejskiej	22
Struktura książki	27
Część I. Kontekst historyczny	29
Rozdział 2. Wspólnota Europejska — lata 1945–1985	31
Wprowadzenie	31
Pierwsze kroki	32
Idea wspólnoty	37
Rzym i ostudzone ambicje	42
Pierwsze spotkania na szczycie	46
Zakończenie	50
Rozdział 3. Jednolity rynek	53
Wprowadzenie	53
Integracja rynkowa w ujęciu historycznym	54
Harmonizacja — polityka interwencji	58
Arbiter wolnego handlu — Europejski Trybunał Sprawiedliwości i aktywizm sędziowski	60
Tworzenie rynku — polityka neoliberalna	62
Program z 1992 roku — plan działania	65

Podtrzymywanie i korygowanie rynku	68
Teorie na temat jednolitego rynku	72
Zakończenie	74
Rozdział 4. W kierunku unii europejskiej	77
Wprowadzenie	77
Unia Europejska jako unia europejska	78
Przegląd Unii — konferencja międzyrządowa z 1996 roku i traktat amsterdamski	84
Konferencja międzyrządowa w 2000 roku i traktat nicejski	88
Zakończenie — proces postnicejski	94
Część II. Teorie i podejścia teoretyczne	99
Rozdział 5. Federalizm i federacja	101
Wprowadzenie	101
Federalizm, federacja i integracja europejska	103
Różnorodność modeli federacyjnych	108
Koncepcja Europy Monneta i jej polityczne następstwa	111
Znaczenie federacyjnej Europy	116
Zakończenie — od ilości do jakości	118
Rozdział 6. Neofunkcjonalizm	121
Wprowadzenie	121
Czym jest neofunkcjonalizm?	122
Przegląd historii neofunkcjonalizmu	124
Podejście ponadnarodowe a <i>spillover</i>	125
Krytyka neofunkcjonalizmu	132
Odrodzenie neofunkcjonalizmu	135
Zakończenie	136
Rozdział 7. Podejście międzyrządowe	139
Wprowadzenie	139
Czym jest podejście międzyrządowe?	140
Hoffmann i jego krytycy	144
Modyfikacje podejścia międzyrządowego	148
Liberalne podejście międzyrządowe i jego krytycy	152
Zakończenie — przyszłość podejścia międzyrządowego	159
Rozdział 8. Nowe teorie integracji europejskiej	162
Wprowadzenie	162

Granice klasycznej debaty	164
Instytucjonalizm a UE	168
Teorie procesu decyzyjnego a UE	174
Wielopoziomowy system zarządzania	177
Unia Europejska z perspektywy społecznego konstruktywizmu	179
Nowe spojrzenie na stosunki międzynarodowe i międzynarodową ekonomię polityczną	182
Zakończenie	186

Część III. Instytucje i podmioty

Rozdział 9. Komisja Europejska

Wprowadzenie	191
Funkcje Komisji	192
Wpływy Komisji	196
Przewodniczący i członkowie Komisji	198
Gabinety komisarzy	201
Służby Komisji	203
System komitetów	209
Zakończenie	211

Rozdział 10. Rada Unii Europejskiej

Wprowadzenie	213
Centrum procesu decyzyjnego UE	214
Jak działa Rada?	218
Poziomy decyzyjne Rady	221
Instytucjonalna ewolucja Rady	232
Zakończenie — narodowa, ponadnarodowa, czy jedno i drugie?	235

Rozdział 11. Parlament Europejski

Wprowadzenie	237
Początki i rozwój Parlamentu Europejskiego	238
Kompetencje i wpływy Izby	240
Wewnętrzna polityka Parlamentu Europejskiego	245
Wybory a społeczeństwo	250
Zakończenie	253

Rozdział 12. Sądy unijne

Wprowadzenie	255
Podstawowe dane i organizacja	258

Jurysdykcja	259
Debata nad „aktywizmem sędziowskim”	268
Zakończenie — reforma systemu sądowniczego Unii	270
Rozdział 13. Grupy interesów a Unia Europejska	273
Wprowadzenie	273
Instytucje UE i grupy interesów	274
Przepisy dotyczące grup interesów w UE	279
Europejskie grupy interesów	280
Europeizacja krajowych grup interesów	289
Zakończenie	291
Część IV. Polityka i jej formułowanie	295
Rozdział 14. Rozszerzanie Unii Europejskiej	297
Wprowadzenie	297
Dotychczasowe rozszerzenia	298
Kto i w jaki sposób może dołączyć do UE?	301
Od pomocy gospodarczej do formalnych negocjacji	304
Zasada warunkowości i <i>acquis communautaire</i>	307
Kwestie sporne i obawy	311
Przyszłość rozszerzonej UE	317
Zakończenie	319
Rozdział 15. Stosunki zewnętrzne Unii Europejskiej	322
Wprowadzenie	322
Instytucje i procedury — filar Wspólnoty Europejskiej	323
Instytucje i procedury — filar wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa	328
Cele Unii Europejskiej w stosunkach zewnętrznych	338
Przeszkody i szanse	340
Zakończenie	343
Rozdział 16. Wspólna polityka rolna	346
Wprowadzenie	346
Czym jest WPR?	347
Reforma WPR	349
Dlaczego tak trudno zreformować WPR?	352
Reforma WPR z 1992 roku	356
Zmiany w debacie o rolnictwie	359
Reformy i wyzwania	361
Zakończenie — WPR na rozdrożu	368

Rozdział 17. Społeczny wymiar Unii Europejskiej	371
Wprowadzenie	371
Europejska Wspólnota Gospodarcza i jej państwa członkowskie	372
Reformy traktatów w Maastricht, Amsterdamie i Nicei	375
Rozwój i zakres europejskiej polityki społecznej	378
Europejski Fundusz Społeczny	381
Otwarta metoda koordynacji	383
Społeczne partnerstwo na szczeblu europejskim	384
Zakończenie	386
Rozdział 18. Regionalna Europa	390
Wprowadzenie	390
Regiony w procesie decyzyjnym UE	391
Początki, rozwój i wdrażanie polityki regionalnej UE	396
Regiony a integracja europejska — zagadnienia teoretyczne	406
Zakończenie	408
Rozdział 19. Wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne	411
Wprowadzenie	411
Preludia do współpracy	412
Eksperyment z Schengen	415
Maastricht i „trzeci filar”	417
Traktat amsterdamski a WSiSW	420
Dorobek legislacyjny — nieśmiałe kroki w stronę śmiałych celów	425
Rozszerzanie na zewnątrz współpracy w zakresie WSiSW	430
Zakończenie	433
Rozdział 20. Unia gospodarcza i walutowa	436
Wprowadzenie	436
Czym jest UGW?	437
Od Hagi do Maastricht (1969–1991)	441
Od traktatu do rzeczywistości (1992–2002)	445
Teorie wyjaśniające powstanie UGW	452
Krytyka UGW	454
Zakończenie	458
Część V. Kwestie sporne i debaty	461
Rozdział 21. Europeizacja	463
Wprowadzenie	463

Europeizacja — termin modny, ale czy przydatny?	464
Zmieniające się granice „Europy”	466
Rozwój instytucji na szczeblu europejskim	468
Rozprzestrzenianie się instytucji europejskich	471
Polityczna unifikacja Europy	474
Wpływ instytucji europejskich na kraje członkowskie	476
Zakończenie	482
Rozdział 22. Wdrażanie polityki europejskiej	484
Wprowadzenie	484
Trzy koncepcje wdrażania	485
Teorie wdrażania	492
Deficyt wdrażania — przyczyny i ograniczenia	493
Wdrażanie „wchodzi w dorosłość”	501
Zakończenie	503
Rozdział 23. Demokracja Unii Europejskiej i jej deficyt	505
Wprowadzenie	505
Rozumienie „deficytu demokracji”	507
Modele demokracji europejskiej	517
Demokracja i reforma traktatów	523
Zakończenie	526
Rozdział 24. Integracja zróżnicowana	528
Wprowadzenie	528
Zróżnicowanie, jednorodność i przyszłość integracji europejskiej	529
Metody różnicowania	534
Zróżnicowanie a przyszłość Europy	537
Zakończenie	544
Rozdział 25. Obywatelstwo	547
Wprowadzenie	547
Obywatelstwo Unii	548
Krótką historią obywatelstwa	552
Ewoluuje instytucje i praktyka obywatelstwa europejskiego	558
Wyzwania na przyszłość	567
Zakończenie	569
Słownik pojęć	571
Bibliografia	584
Indeks	609